

ՕՐԱԳԻՐ

20 ՓԲՅ.

ՓԲՅ. 20

Ե ՎԱՐԻ 4 ՇԱՊԱՆ 1291 ԽՏՐԵԼԼԻ 2 133 ԵՐԿՈՒՇԱՐԹԻ 2 ՍՊՏՄԱՐ 1874 Ն. Տ. ՍՊՏՄԱՐ. 14 ԹԻ 1328

Ա Չ Գ Ա Յ Ի Ն

Ռուսիսեան էֆէնտիի եւրոպական խորհրդարանաց ներքին կանոնագրու թիւներէն քաղելով մեր երեսփոխանական ժողովոյն յարմարցուցած և առաջարկած կանոնագրութիւնը եթէ մարդ անգամ մը ուշի ուշով քննելու ըլլայ՝ պիտի տեսնէ անշուշտ թէ՛ մեր երեսփոխանական ժողովը գործնական նապէս որչափ հեռու կը գտնուի եւրոպական խորհրդարաններէն, և այս զարմանալի չէ, զի ամեն ուր բան միշտ կատարելութեան հասնելու կարօտութիւն ունենալով մեր մէջ ալ երեսփոխանական դրութիւնը նոր ըլլալուն՝ կարօտ էր կատարելութեան. սակայն մեղքերէն ամենէն աններելին գիտութեամբ մոլորչելն ըլլալով՝ այլ ևս աներելի է այս ըլծացքը շարունակել քանի որ գիտցանք թերութիւնն իսկ, և իմացանք դարմանը:

Շախագահը՝ կրնէ յիշեալ կանոնագրութիւնը՝ բացման ճառով ընդհանուր տեսութիւն մը կուտայ ազգային գործոց նախընտրաց տարուան վիճակին վրայ. և ժողովին ուշադրութեանը կը յանձնարարէ ատենական նոր շրջանն զորս զեղու գլխաւոր խնդիրները:

Ահա կանոն մը որ հոգին ու կեանքն է Սահմանադրութեան. կանոն մը՝ որով պիտի իմանաս թէ ի՞նչ ես գործեր, և պիտի պատրաստուիս ուրիշ գործեր տեսնելու:

Չեղու տարի մը՝ որ այս կերպով օրինաւոր ատենան բացուէր, ու այս կերպով օրինաւոր ատենան գոցուէր:

Եւ եթէ մէկ տարուան շրջան մը այսպէս վարուի ժողովը՝ անշուշտ ճիշդ թուարանական հայուով պիտի տեսնէ իր գործունէութիւնը կամ անգործութիւնը. ասոր հետ մէկտեղ ազգն ալ պիտի տեսնէ այդ ժողովին պիտանութիւնն կամ անպիտանութիւնն, մ նշդեռ հիմայ ոչ ժողովը գիտէ թէ ի՞նչ գործ

ծեց ինքը և ոչ ազգը գիտէ թէ ի՞նչ գործեց այդ ժողովը:

Եւ սակայն ի՞նչ է այս ժողովին գործը. — ահա գիտցուելիք բանը:

Այս ժողովին նախնական և անվիճելի գործն է ընտրութիւնները. ընտրութիւն դիւանի, ընտրութիւն ներքին յանձնաժողովոց և ընտրութիւն կրօն. ու քաղ. ժողովոց:

Այս ընտրութիւններն սոսկ քուէարկութիւն ըլլալով՝ կրնան երեք չորս օրուան տեւական նիստի մէջ կատարուիլ առանց երեսփոխանաց անձնական սերկայութեան սպասելու, նամակաւ քուէ ալ ըզոննուելով, որմէ կրնայ հասկցուիլ թէ այս ընտրողական գործը տեսնելով՝ ժողովը ազգին առջև իրել գործ տեսած պարծելու իրաւունք չունի:

Ասկէ ետքը կուգան օրինաւոր կերպով օրինական առաջարկութիւններ. զորս ժողովը կամ պիտի ընդունի և կամ պիտի մերժէ:

Ահա այս է որ մինչև ցարդ կը պակսէր մեր ժողովին մէջ, և այս էր որ ազգը կը պահանջէր անկէ ստոյգը խօսելով՝ առանց գիտնալու թէ ի՞նչ է պահանջածը:

Սակայն գիտնալ պէտք է նաև թէ՛ որ աստիճան դժուարին բան է օրէնք մը առաջարկել, և անոր վրայ հասուն վիճաբանութիւն կարենալ ընել:

Ահա մէկն ըսենք:

Մեր անբաժանարարելի արտօնութեան գլխաւորն է մեր ազգայնոց առանձնական կենաց վրայ ազգին ունեցած հեղինակութիւնը. կեանք մը՝ որ շատ մեծ բարեկարգութեան և իստ իմաստուն օրէնսդրութեան պտուղն է:

Արդ ո՞վ է այն որ այս մասին լիակատար հմտութիւն, զեղծմանց բարձուր յառաջ բերելու օրէնսդրական բարձր հանճար, և իւր առաջարկութեան բնդ դիմաբաններն հոգ տեսնելով յաղթելու ճարտարխօսութիւնն ունենայ:

Այսպիսի մարդ շատ քիչ կրնայ

գտնուիլ մեջերիս, վասն զի գրեթէ յիկայ երեսփոխան մը՝ որ գիտնալով ու համոզուելով թէ իւր պաշտօնն է ազգին երջանկութեանը համար օրէնքներ սահմանել, երբէք այդ պիտի խնդրոց վրայ միտք հոգնեցուցած և իւր վիճաբանութեանը նիւթ բրած չունի:

Ամենուն ալ մտածուածքը աւելի ստուերական խնդրոց վրայ է, քան թէ օրէնսդրական կամ հիմնական խնդրոց վրայ:

Սակայն ի՞նչ որ ալ ըլլայ անցեալն իսկ՝ ապագայն ազգին երեսփոխանական ժողովէն՝ զինքը իմաստուն նախատեսութեամբ երջանկացնող օրէնսդրութիւն՝ ի պահանջէ:

Անցեալներն էր որ, Բ. Դրեն իմաց տրուեցաւ Պատրիարքարան թըրախօմայի վերաբերեալ նոր կարգադրութիւն մը: Ի՞նչ ըսաւ Պատրիարքարանը առ դէմ, ի՞նչ մտածեց. և ինչ առաջարկութիւն որոշեց մատուցանել երեսփոխանական ժողովոյն. — Ստոյգը խօսելու համար Պատրիարքարանը բընաւ խորոց կորզն անգամ չ'անցուց զայդ՝ զի նա ալ համոզում չունէր թէ այդ խնդիրը օրէնսդրական են և առաջարկութեամբ մը երեսփոխանական ժողովոյն մատուցանելի:

Ասկէ կրնայ հասկցուիլ թէ մեր իրօք կենսական խնդիրներն ո՞ր աստիճան նկարեւոր դատուած է, և երեսփոխանական ժողովը որ աստիճան անգէտ է իւր այդ իրօք կենսական պաշտօնին:

Բայց Ռուսիսեան էֆէնտիի առաջարկած այդ կանոնագիրը անգամ մը րդունուելէն վերջը, երբ այժմու անըլթ կարծուած անվիճելի խնդիրներն խնդրոց կարգէն դիւրութեամբ սպասին, երբ Ս. Պատրիարքը երեսփոխանական ատենան այդ կանոնին տրամադրութեամբ բանալով՝ գոնէ մէկ շրջան երբ տեսնէ ժողովը թէ բնաւ գործըստ ելու գործ մը չէ տեսեր, ազգին վիճակը նոր օրէնսդրութեամբ մը չէ երջանկացուցեր, այն տեսն շատ հա-

Լանակաբար նա մանաւանդ պատուոյ հպարտութեամբ, երեսփոխանական խորհրդի պիտի զգայ իւր անգործ վիճակը, պիտի ճանչէ իւր պարտաւորութիւնն ու կոչումը և պիտի մտնէ գործերու շրջանը որ է նորանոր յառաջդիմական օրէնքներ սահմանել:

Սակայն արդեօք այդ կանոնադիրը պիտի ընդունին մեր երեք փոխանք. — մեք որչափ գործի մարդիկ տեսանք, ամենքն ալ բնութեւնէն կողմն էին, վասն զի այդ կանոնադիրը ճշգրտեց իր ճիշդութիւնը և արդարեւ իր զօրութիւնը մարդկանց համար իր կարգայն ասպարէզ իջնելով գործելու, երանի թէ ասոնք մեծ մաս մը կազմէին և այդ կանոնադիրը միանգամ ընդմիշտ ընդունէին, զայն հետզհետէ փորձառութեամբ վերաքննելով:

ՊԱՇՏՏՈՆԱԿԱՆ ԵՄԼՆՈՒՑՈՒՄ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

Ազգային կրօնական խորհուրդն անկախութիւնը որ Մարաքաղաքի եկեղեցեաց մէջ առ այժմ գտնուած քահանայից թիւը բաւական է — զուգէ և աւելի — արժան կը դատէ ծանուցանել առ դատք քահանայից և առ թուրք խորհուրդը Մարաքաղաքի, որ այսուհետեւ նոր քահանայք չպիտի ձեռնադրուին մինչև ինոր տնօրէնութիւն զոր ժամանակին կազդարարէ կրօնական խորհուրդն առ որ անկէ:

Ի դիմաց կրօնական խորհուրդ 23 օգոստ. 1871 Ազգ. վարչութեան Աւելարդի Աւելարդի Խորհուրդ. Պ. Կրօնաց Խորհուրդ. Ն. Երազի

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՐՈՒՊԻՈՅ ՄԷՋ ԿՐՕՆՔ

Սմբիկ յի լրագրէ մը կ'օրինակենք հետեւեալ ցուցակը, որ 1871 ին թու. օրոյ մէջ գտնուած այլապէս կրօնքն բուն վերաբերեալ անձանց թիւը կը ցուցնէ:

Կրօնք	Եւրոպական Րուսիա	Հեհապան
Թուադաւան.	53 139 217	29 932
Հռոմեադաւան.	2.882.994	4.326.473
Բողոքական	2 234.412	334.233
Հրեայ	1 829.400	783.079
Մահմետական	2.358 766	606
Կաթոլիկ	253 503	472
Հայ եւ այլք.	959 215	233 882

Ինչպէս ծանօթ է, Գրիստոնէութիւնը մօտաւ թուադաւան ժ. դարուն Եւրոպայի թագուհին 953 ին ճիշդագոյն թիւն մը ըրաւ կոստանդնուպոլս, հո Թուադայ կրօնքն ընդունեցաւ, և մկրտուելով կոչուեցաւ Հիլիոն, որ յի և այնպէս Գրիստոնէութիւնը թուադաւան մէջ յառաջ չգնաց այն տանք քանզի Օղկա թագուհի

ւոյն որդին և յաջորդը Գրիստոնէութիւնը չընդունեց, թէ և մայրը շատ աշխատեցաւ անոր դարձին համար: Բայց անոր որդին և յաջորդը վլատի միր, առաջ կռապաշտ գոռ պատեւրազմող, ամուսնացաւ Թուադայ կայսեր ազնկան Աննայի հետ սա պայմանաւ որ, թէ ինք և թէ իր ժողովուրդը Գրիստոնէայ պիտի ըլլային: Վլատիմիր Գրիստոնէայ ըլլալէն ետքը փոխեց իր վարքը: Փոխանակ արիւն թափելու և երկիրնէր քանդելու, սկսաւ եկեղեցիներ յինել և ուսումնարաններ հաստատել: Կործանեց կաթոլիկ երկրէն առաջ երկրպագութիւն կ'ընէր, և ա. մեն միջոց գործածեց իր հպատակներն համոզելու որ Գրիստոնէայ ըլլան:

Ժ. Դարուն մէջ, կոստանդնուպոլսի Թուադայ պատրիարքին Մոսկովա փախչելէն ետքը թուադայ եկեղեցին բաժնուեցաւ Թուադայ եկեղեցիէն: Յիտոր Ա. 1589 ին հաստատեց առաջին թուա պատրիարքը: և 1593 ին ընդունեց նաեւ այս նոր պատրիարքութեան համար չորս արեւելեան պատրիարքաց հաճութիւնը: Բայց Պետրոս Ա. բոլորովին ջնջեց պատրիարքութիւնը, և եկեղեցական կառավարութիւնը յանձնեց Օտոր Սինոտին: Իրեն և իր յաջորդներուն վրաս հետզհետէ եկեղեցիէն վերին իշխանութիւնը: Վերջապէս կատարելէ իւր ժամանակ կառավարութիւնը բոլոր եկեղեցական ստացուածոց մատակարարութեան, կրօնական գաղափարակութեան և եկեղեցական պաշտօններ տալու գործերն իր վրայ առաւ:

Թուադայ եկեղեցւոյ մէջ կրօնական պաշտօնը կը կատարուի հին Սրաւեան լեզուաւ զոր ժողովուրդը բաւական աղէկ կը հասկնայ: Պատարագամատոյցը կը պարունակէ մասնաւոր աղօթք երկայնքական ընտանեաց իւրաքանչիւր անդամին համար: Ստորածային պաշտաման միջոցին, մինչև մօտ ատեն ներս քարոզ շատ քիչ անգամ կը տրուէր, բայց 1840 ին շարժում մը սկսաւ ամէն կիրակի քարոզ տալու, և յաջորդութիւն գտաւ: Ամէն թուա պարտական է տարին անգամ մը հաղորդուի, թուա եկեղեցիէն եղողներուն թողտուութիւն չկայ ուրիշ եկեղեցւոյ մը յարելու:

Մինչև մօտ ատեն ներս կը պահանջուէր թուա դաւանութեան մէջ կըրթել այն տղաք որոնց ծնողաց մէկն այն դաւանութենէն էր, և կայսերական ընտանեաց մէկուն հետ ամուսնացող ամէն օտար իշխանուհի ուղարտէր նոյն պէս այն դաւանութիւնն ընդունել: Կ'ըսուի թէ հիմա առաջինը չի պահանջուիր, և վլատիմիր դուքսը մատերս ամուսնացաւ Գերմանացի իշխանուհի մը հետ, որմէ պահանջուած չէ թուական կրօնքն ընդունիլ: Հռոմեադաւանք և Բողոքականք բուն թուադաւաններուն հետ նոյն քաղաքային արտօնութիւնները կը վայելեն, և հաւա-

սարապէս կ'ընդունուին տէրութեան ամենէն բարձր պաշտօններուն, նոյն իսկ թաթարները որ Գրիստոնէայ չեն կ'ընդունուին զինուորական պաշտօններուն: Թուա ազնուականաց շատերը և շատ իշխաններ Հռոմեադաւան են, ուրիշ բարձր պաշտօնատարք, ինչպէս այժմու վաշինկիթոնի թուա դեպքանը պարոն տ'Օֆէնպերկ, Բողոքական են:

Քանի մը տարի առաջ Գերմանացի Մկրտիչ Բողոքականներ սկսան քարոզել Հեհաստան և հարաւային թուա, և շատ անձինք ընդունեցան անոնց վարդապետութիւնը: Վերջապէս 1872 ին տասուիրեք անձինք, երկուքը կին, որոնց ամէնքն ալ առաջ Թուադաւան էին, բանտարկուեցան, վասն զի Մըկրտիչներուն յարած էին, Բայ հիմա կայսեր անեկապետին պարոն տէր Թուադէնի, և Գիւլի ընդհանուր կառավարիչ Տոնտոնքով-Գորսաքով իշխանին միջնորդութեամբը յիշեալ 13 անձանց 12ն արձակուեցան, մէկը միայն Պաշտպան անուն ֆերսոն զ կուեցաւ նորէն քննուելու համար: Գիւլի ատենադ. որչ' ց որ, թէպէտ վերոյիշեալ անձինք հերետիկոսութեան մը հետեւած էին, բայց ժողովուրդին մէջ հերետիկոսութիւն սերմանող չեն կրնար չկատուիլ ուստի և արձակուած են բանտէն: Բայց յիշեալ Պաշտպանը յանգուոր համարուեցաւ իբր հերետիկոսութիւն սերմանող ժողովուրդեան մէջ:

(Ա. Ետարեւ)

Հ Ե Ռ Ա Գ Ր ՈՒ Լ ՈՒ Ր Ք

ԳՂԱՂԻՈՒ

Բարիկ 11 սեպտ.

Բարիկի սպանիական դեսպանն առաւ Մաք-Մահոն մարտ. խորհրդ. ներկաութեան ընդունուելով, իւր պատգովն վաւերագրերը Հանրապետութեան Նաագահին ներկայացոյց, և որը խորհրդական խորհրդի փոխանակեցին: Յիտոր մարտ. խորհրդական Հիւլադայի դեսպանն ընդունեց:

Մարաջախոն այս երեկոյ պիտի մեկնի դէպ ի չի սիրային կողմն ուղևորելու:

Հասարակաց կրթութեան պաշտօնէին կողմանէ Ալի բաշա՝ հասարակաց կրթութեան պատուոյ անդամ, և Սափիէթ բաշա ալ Ակադէմիայի պատուոյ անդամ անուանեցան:

ԱՆԳԻՏ

Լոնտոն 11 սեպտ.

Թայմզ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Գաշկարի էմիրը իւր սահմանազնաց վրայ յարձակել սպանացող զինական զօրքերը վարկեր ցրուէր:

Հաւանական կ'երևի թէ Չինաստանի և Հարոնի մէջ եղած գոտութիւնը, Մրացեալ-Նաչանդ ց նախադասին և կամ իրաւից թագաւորին իրաւարարութեամբը, խաղաղութեամբ լուծումն կ'ստանայ:

Հաբոնի դեսպան մը հասեր է Չինաստանի Բեյլին քաղաքը:

ՆԵՐՔԻՆ

ՍՈՎՅԵՏ ԲՈՇՈՒ

Հինգ շաբաթի օրունէն ՚ի վեր Հասա-
րակաց կրթութեան պաշտօնեայն անձ
նական տկարութեան պատճառաւ չէ
կրցած իւր պաշտօնատունն յաճախել :

ԶՈՐ ԼՃՈՆԴԻՍ

Թնդանօթածիգ զօրաց հրազինա-
կան ուրիշ փորձաշանդէս մ'ալ այս
հինգ շաբաթի օր տեղի ունեցաւ Վէլի
էֆէնտիի դաշտը : ուր ներկայ կը գտնու-
նուէին կայսրօրդի Եռսուֆի իզդէտտին
էֆէնտի իշխանը : Մեծ Եպարզոսն :
Ապտիւլ Գէրիմ Բաշա և Գարտան Բա-
շա : Կը հաւաստեն թէ այս հրազինա-
կան հանգէսները մասնաւոր փորձեր
են մօտեցաւ յիշեալ դաշտն տեղի ու
նենայիք մեծ զօրահանգէսի մը համար :
որուն Վեհ . Սուլթանն ալ ներկայ պի-
տի գտնուի կ'ըսեն :

ԱՌՆԻԱՆԳՈՒԹԻՈՒՆ ՄԸ ՀԵՏԵՒՆԻՐԸ
Անցեալ օր ծանուցինք թէ Ֆէնէր-
ցի ընտանեաց և զաւակի տէր անձ մը
ն.յն թաղէն մանկամարդ օրիորդ մը
առնելով փախուստ տուեր է : Ստի-
կանութիւնը առնանդողին հետքը
խուզարկելու ձեռնարկելով պահուած
տեղի կը գտնէ և մարդը Զապիթի
բաւտի զոհուելով : աղբիկն ալ թաղի
Քիհեայ ն կը յտնեն : որուն տանը
մէջ արդիւնաւ իւր մեյ :

ՏԵՐԲՈՍԻ ԶՈՒՐԸ

Տերբօսի լճէն մայրաքաղաքս չոր
բերելու արտօնատէր ընկերութեան
ներկայացուցիչը Թերնօ պէյ՝ անցեալ
շաբթու յատուկ շոգենաւով դէպ յիշ-
եալ լիճը ուղեորութիւն մ'ընելու
պատրաստութիւն տեսնելով : ուղեորք
որոնց մէջ կը գտնուէին խել մը հետա-
քըրքիք անձանցմէ զատ քանի մը դեւ-
պանատան անձինք և դրամատեսարք :
Պ . Քարաբանօս և բաւակաւ ալ գիտ
նական մարդիկ հինգ շաբաթի օր ճան
բայ ելնելով : հետեւեալ օրն ալ վերըս
տին մայրաքաղաքս դարձան : Սոյն ու-
ղեորութեան բուն նպատակն էր՝ հա-
կառակութեան ներքեւ գտնուած յիշ-
եալ լճի շրոյն ըմպելի կարենալ ըլլալու
կամ չ'ըլլալու հանգամանք մ'ունենալը
վերջին անգամ յուրջ քննութեան մը
ենթարկելով վերջին որոշում մ'առնուի
այդ մասն : ուստի յիշեալ ջրէն 18
շիշ լիցնելով և բերաններն ալ լաւ մը
խցելով առեր մէկտեղ բերեն են : ո-
րոնք զատ զատ ձեռնհաս գիտնոց քըն-
նութեանը յանձնուելու համար Ար-
դիա զրկուել վարուելիք վճռոյն պի-
տի պատուի :

ՊԵՃԵՐԱՅԻ ԴԱՏԸ

Կը հաւաստեն թէ որոն շոգենաւուն

դէմ Ազիզիէի ընկերութեան բացած
դատին ետ ձգուիլը : զոր նախորդ
թերթով ծանուցինք : Վեհ . Սուլթանին
հրամանովն է եղած : Պեհերա շոգենա-
ւուն ալ : որն որ անցեալներն Ազիզիէի
խնդրանացը վրայ գրաւման տակ դուր
ուելէն յետոյ՝ վերջէն գրաւումը բար-
ձեր էին : այս անգամ արքունի նաւա-
րանը մտեր է պէտք եղած նորոգու-
թիւններն ըլլալու համար :

ՈՐՍՈՐԴԻՍԻՆ

Ոստիկանութեան տեսչութիւնը կը
ծանուցանէ թէ որսորդութեան արտօ-
նազրի համար կրնան իւր պաշտօնա-
տան դիւաններուն դիմելով Բէլլէր-
ստանալ 20 զուրուշ գնով :

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ երկուշաբթի երեկոյն եր-
կու խորաթ Պէյլէրպէյի պարտեզ մը
մտնելով դեղձ գողն լու : պարտեզի
նը տնտեսելով զանոնք : բրած յանդիմա-
նութեան վրայ : խորաթին մէկը դա-
շտը քաշելուն պէս խեղճ պարտեզի
նին զլուսը կը կտրէ : բայց ինքն ալ կը
բռնուի :

ԴՆՐԱՅԻ ԴՈՒՍԻՆ

Կ'երևի թէ այս միջոցիս Բերայի մէջ
գողութեան ընդարձակ ասպարէզ մը
բացուած է : Այս երեքշաբթի գիշեր
ալ Խուսաց դեպքանատան դէմը Տօք .
Թօր Մօնէրիի տունը գող մտնելով
ճաշի սենեակէն եօթանասուն կտոր
արծաթէ սպաս կը վերցնեն և առանց
դժուարութեան կողոպտանին առնել-
ով կը մեկնեն : Աւելորդ է ըսել թէ ոս-
տիկ նութիւնը յիշեալ չարագործաց
հետքը խուզարկելու կ'ընալի :

ԱՐԿԱՅԻ

Ուրբաթ օր երկու հոգի կամրջէն
վոսփորի շոգենաւը բացուելու միջոցին
ոստմամբ մտնել ուղեւոր : ծովը կիցնան
ու կը կորսուին :

ՆԱՆԱԿԷՍ ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ

Նանապէս հինգ շաբաթի առաւօտ
ալ Շիրքէթի շոգենաւուն մէջէն Բիլլէր-
մը ծովը կ'ընայ և կը խզուի : Թեպէտ
անգամ մը ջրին երեսը կ'ընէ : սակայն
չը կարենալով զայն բռնել՝ հոսանքը
զայն կամրջին տակը կը քշէ :

Ի Լ Ա Ն

Ստամպոլ քէօքիւ քարշաք 75 չօ-
մէրու մաղաղա թէրք օլլուստաք Պ . հ
ճէ քարու սընտա էմթաա կէօմրիւկիւն
սըրասընտա տիկէր 75 չօմէրու մաղա-
ղայէ նաք օլլուստաք :

Մաղաղայի մէկքիւրտէ Իվրօքանըն
պաղը մէնֆաթիլը վէ քուրսլը քէհատ
լարր իլէ Սաքսիա պիլէթիւրի վէրու
մէյի տէմիր եօլու հիսսէլէրի վէ քու-
րօնլարը տախի սաթլըլը վէ սաթլըն
ալընը :

1874 թէնէտի ալաֆրանկա թշրինի
էվլէլ իպթիտասընտա եանի ըումի ի-
լու 19 ընճը կիւնի զարբխանէի ամի-
րէտէ քուրասը քէշիտէ օլլուստաք
ոէմիր եօլու հիսսէլէրինին իքրամիէ
(բրօմէս) պիլէթիւրինին թէքմիլի 10
վէրուպը 3 զրշ . ա սաթլըլը մէհիտիէ
եիկիւրմի զրշ . հիսապը իլէ : գիտտէհէ
ալանլարա տախի ֆիյաթիէ իքրամ օ-
լլուստաքը վատ օլլուստաք :

Ղուկաս Երկանեան

ՀՈՄ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՂԱԿԱՆՑ

Այս վարժարանը վերստին պիտի
բացուի Սեպտեմբերի 3/15 իւսկիւտաք
Ելաւիէ թաղը : Գիւրքէի պաշի մահ-
ոսի Բակոր էֆէնտիի տունը : թիւ 16 :
Դպրոցին տեսչուհին Ամերիկայի մէջ
արձը դաստիարակութեան և մեծ
փորձառութեան տէր դասատու էր :
Իւր աշակից են հոս բնտիր յատկու-
թեանց և հանգամանաց տէր ուրիշ ե-
րեք Ամերիկացի օրիորդք :
Արդի և հին Հայերէն լեզուաց և ու-
րիշ ուսմանց համար ունի վարժարան
կարող դասատու օրիորդ մը և ուրիշ
դասատուներ :

Եւրոպայի և Ամերիկայի այս տե-
սակ դպրոցաց ամենէն ընտիրներուն
մէջ աւանդուած գիտութիւնք հոս ալ
կ'աւանդուին յիշեալ երկիրներուն մէջ
գործածուած մեթոտով : Որպէս զի
վարժարանս ընդունուած աղայք պա-
րապ ժամանակ վատնած չ'ըլլան : ա-
նոց : ոչ թէ իրենց հասողութենէն վեր
կամ միայն արտաքին ցոյց ունեցող ա-
օգուտ բաներու մէջ : այլ միտքը
կրթելու : բարոյականը շտկելու և մար-
մնոյն օգտակար վարժութիւն տալու
յարմար ուսմանց մէջ : կրթութիւն կը
տրուի :

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ

Վարժարանս կը բաղկանայ երկու :
այսինքն բարձրագոյն և նախապատ-
րաստական բաժանումներէ :

ՊԱՅՄԱՆՔ

Վարժարանի տարին կ'սկսի Սեպ-
տեմբերի 3/15 ին : և կ'աւարտի Յուլի-
սի մէջ : Միջոց պարապոյ կը տրուի
երկու շաբաթ Ծննդեան : երկու շա-
բաթ ալ Զատիկ տօնին :

Գիշերօթիկ աշակերտաց համար 25
Օսմանեան լիրա է տարին : կանխիկ
վճարելի երեք անգամէն : այսինքն
Սեպտեմբերէն մինչև Ծնունդ 9 լիրա :
Ծննդեան դադարումէն մինչև Զատիկ՝
8 լիրա : և Զատիկ դադարումէն մինչև
ամառուան դադարումը Յուլիսի մէջ՝ 8
լիրա :

Այս օրեայ աշակերտաց համար նոյն-
պէս Սեպտեմբերէն մինչև Ծնունդ կ'ըն-
12 արծաթ մէհիտիէ : Ծննդեան դա-
դարումէն մինչև Զատիկ՝ 9 մէհիտիէ :
և Զատիկ դադարումէն մինչև ամառ-

ուան դադարումը՝ 9 մեծիտիկէ :

Անդղիէրէն և Տաճկերէն լեզուաց և ձայնաւոր երաժշտութեան համար զատ ստակ չը պահանջուիր . բայց դաշնակի (բիւն) դասաւորութեան համար տարին 6 լիրա աւելի պիտի առնուի :

Գաղղիէրէնի և ուրիշ արդի լեզուաց համար մասնաւոր կարգադրութիւններ կրնան ըլլալ :

Կիրակի օրերը ոչ աշակերտ և ոչ այցելու կ'ընդունուի , ոչ ալ որ և է գործ կը տեսնուի :

ԴԱՍԱՐԱՆ

ԵՈՒՍՈՒՑԵԱՆ ԻՍՆԻ ՄԷՁ
ՅԱՐԿ Գ. ԹԻԻ 12

Հայ. Յան. Գաղ. Աշխարհագրութիւն , Թուագիտութիւն և Երկրաչափութիւն դիւրուսոյց եղանակաւ և ամեն օր աւանդելի . քիչ ատենէն Անգղ. և Տօմարակալութիւն ալ պիտի յաւելին :

Մեղք կամ դատաւար ամեն կերպով գոհ պիտի ըլլան :

ՏՕՔԹՈՒ Ռ. Պ. ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Հաստատած իւր բնակութիւնն Բերայ Թարլապաշի ճոտտէնի թիւ 189 տունը ուր կիրակի օրերը ժամը 6 էն մինչ 9ը և ամեն օր մինչ ժամը 4 յատուկ հիւանդներ պիտի ընդունի . Ասոցմէ 'ի զատ ամեն ուրախ օրերը ժամը 6էն մինչև 9 դարձեալ իւր բնակարանը և ամեն երկուշաբթի . հինգշաբթի և շաբաթ օրերը 7էն մինչ 9ը Պահճէ Գաբու թիւ 24 Իքի գաբուր Սի'ապեան պիէնտիի դեղարանը ձրի հիւանդներ պիտի ընդունի : 25 հոկտ .

Մէջհուր կէօզ թապիպի Ալի պէյ Սէն Բէթէրպուրկտան պու տէֆա ըՍ. տանազու կէլիպ . բազար էրթէսի կիւն լէրի սապահըն սա'աթ Կտէն ախշաթըն 8 ինէ գտտար կէօզ աղըսընա խայրաթ պաքմաք վէ Գաբըրլորա լի'զիւմ' օլան իլաճլարը տախի քէնտի պէտէլինտէն խայրաթ վէրէճէլինի իլան իտէր : Սա քին օլաուղու մահալ կոսկատա իշէկ Չէլմէսի ճատտէսինտէ Սըղթոս սօքաղըն քարշուսընթա Նմր. 15 մուրադգամ լուսնէտէ տիր , իքթիզասը օլան սաքին օլաուղու մահալը կոսկատա էճգաճը . իւքեանլարտան տա Թիւալ իտէպիլիւր , Բազար կիւնլէրի թաթիլ տիր :

Ազգային Հիւանդանոցի մամաշինութեան գործարանէն ելած ընտիր և ծաղկազարդ մեղրեմմեր կը գտնուին Չաքմաքըլար եօքուլու Մեծ-Նըր խան միջնայարկ թիւ 19 յիշեալ դործարանի վաճառատան մէջ , մեղրեմմի մի ձևէն ու տեսքէն յայտնի կը տես-

նուի պահանջուած բոլոր աղնիւ հանգամանքներն կը հրաիրեմ' ներկայ ազդարարութեամբս ամեն անոնք' որք հարսանեաց և ին. հանդէսներու համապէտք կուսենան նոյն օրինակ մեղրեմմերու . բարեհաճին գալ յիշեալ վաճառատունը և տաճուլ տէկէ իրենց հաճոյիցը համաձայն պէտք ունեցած եղրեմմերին , և որոց արժէքը երբէք տարբերութիւն չը կրէր օտարազգի մեղրեմմի արժէքէն :

Յուսով եմ թէ ներկայ Ազգա Մեծարգոյ ազգայիններէ ընդունելութիւն գտնելով , կը փութան փոխանակ օտարին գրպանը յագեցնելու իրենց կարօտ 500ի մօտ խեղճ' ազգատ' հիւանդ' յի մար' ծեր' որք Հիւանդանոցի պատուաւ . ընլոց օրական պարէնին մասնակցիլ :

ՍԱՐԳԻՍ Մ. ՀԻՍԱՐԼԵԱՆ
1874 Մարիս 25

Ինտանտ արիզ օլան օղը իլլէթի սօղուքտան հաթըլ օլմաղ իսէ տէ պու. քէմիք իչինտէ ֆէնուղ պիր սարը սու. տան իպարէթ օլուպ ֆազաթ պուճու. պաղըրը վազթը կէշիշ վէ լալըզըլա թէմէլ թութմուշ վէ պաղըրը էթ իլլէթիք արասընտա գալմէշ աղըրյա պաղըրաճա մալիւճէ օլունմաղ վէ հրթ որյա Ալլահ թաալեա նուզուլ իլլէթին. տէն վէ մէրազտան միւնազատան արիզ օլան եէլտէն պաղըր Կալմէշը սօղուքտան հաթըլ օլան սօգուղ օն սէնէլիք տախի օլաուտա' երինէ չարէօր պուլուն մաք վէ էօքսիւրիկ վէ կէօքիւս թը. քանլընա պէլ կէվլէկիլիի վէ մօգաթ. տա բէյտահ օլան օղըլը մալապըլա մալիւճէ վերմէք ի. գրէ սարըլըքտա քէթրի մէշհուր Ուստա Սիմօն պուլու նուր Մահմուտ-Փաշա ճամիսինի ալ. ուսուստա օրթա տաքի գահվէտէ իք թիզա էտէնէրին գահվէի մէքթիւրէ կէլմէլէրի վէ իճապընա կէօրէ թարիֆ վէ էտվիէսինի պաղմաղ իչուն պու. տան ագտէմ իլան էթմիշ իսէ տէ մէղ. քիւր իլլէթիւրին իլավէսի իչուն պու. քէրրէ երինէ իլան իտէր :

Վէ սըզը իլլէթի Չէ սաաթտա տը. շարը չըգարըրըմ' վէ գաարգ իլլէթիւրին տէ իճրասընտա պուլունուրըլ :

Գառնընտա պասուր օլան պիլ սան. ճը վէրիլ իսէ օնուստա իճրասընտա պուլունուրըլ :

Մեծարգոյ Տօքթէօր Գրիգոր Ճի. վլլեննալ աւամմի-բըդոժ ֆարիզու , ամեն օր միշտ հետեւեալ գործողութիւնները կ'ընէ իւր բնակարանը .

1. Ամեն հիւանդ և ցաւոտ ակուսեցը կը բժշկէ , և նոր հնարքով մը կը եցնէ , այնպէս որ մինչև 20 տարի կը դիմաւայ :

2. Արդէն քաշուած ակուսեցըն տեղ նոր ակուսեցը կը գնէ մասնաւոր եղանակաւ մը , որ բնական ակուսիւն պէս ամեն տեսակ կերակուր կը ծամեն և գեղեցկութեան ու դիմացկունու.

թեան մասին բնականներն իսկ կը գե. մաղանցեն :

3. Ծուռ բուսած ակուսեցը կը շտկէ

4. Սեցած ակուսեցը կը ճերմկցնէ իրենց բնական գոյնը կուտայ անոնց :

5. Նոր փալ յկած ակուսեցըն փտութեան առաջը կառնու :

6. Կոտրած ակուսեցը դիւրու. թեամբ և առանց ցաւի կը հանէ :

7. Առանց (եայի) և գամի վրայ ակուսեցը կը շինէ :

8. Բերնին ծակուած կամարները կը գոցէ :

9. Չէնքէ վնասուած ամբողջ կզակ և կզակի ոսկորներն արհեստական կերպով կը նորոգէ :

10. Տեղերնուն խախտած ակուսե. ըր կամրապնդէ զանազան եղանակաւ

11. Ակուսեցըն երկնայուն , լին. տներու քաշուելուն , բերնի հօտի և առաջը կառնու :

Կը գտնուի ամեն օր չարունակ ժամը 5 էն մինչև իրիկուն Պէշիկթաշ Սուտ. յին շիտակ ճամբան Գէօփրի-Պաշի իս. մայիլ բաշային տանը դիմացը :

Կը ծանուցուի նաև որ յիշեալ Տօք. թօրը իր անունովը ամենէին ընկեր չունի Մայրաքաղաքիս մէ :

ՀԱՐԻԻՐԻՆ 25 ՁԵՂՁ

ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑ

ՆՈՐԱԿԱՌՈՑՑ

Ամերիկեան վաճառատան բոցուիլը

Մ. Մ. Մինասեան և նկերք պա. տիւ կը համարին ծանուցանել արգո հասարակութեան որ իրենց ԱՄԵՐԻԿ. ԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ վերստին կա. ռուշուելով մօտերս բացուեցաւ , և սոյն տեղիւ իրենց բոլոր վաճառքնե. ըր զեղջով պիտի ծախուին սկսեալ օ. գոտոս 8/20 մինչ 18/3) սեպտ . ուս. տի հառարակութիւնը յարգանք կը հրաիրուի այս պատեհութենէն օգուտ քաղելու :

Կարի գործիք , Սոպա և Երկաթ խողովակներու գիններէն միայն հարւելին 10 զեղջ պիտի բլլայ :

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ե վրաջարուը

Ղալաթիա

ՏՈՔԹՈՐ Մ. ՀԷՔԻՄԵԱՆ

Բարիզու բժշկական համալսարանին սւսումնական ընթացքը երկու տարիէ 'ի վեր կատարած ըլլալով , այժմ Կ.Պօ. լիս գտնուելով սկսած է ամեն երեք. արթի և ուրախ օրերը ժամը 6 էն 'ին. չև 8ը ձրի հիւանդ խնամել Եէնի Գա. մուր դրան կից ազգային եկեղեցւոյ կայուածներէն եղող ընկերութեան կեդրոնը :

Ենվ. 15

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ

ՕԳՈՒՆ ԻՕՃԱՍԱՐԻԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԻՕՃԱՍԱՐԻԱՆ